

Sygn. akt III RC 322/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Pisz III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Katarzyna Zielińska

Protokolant st. sekr. sądowy Agnieszka Kulikowska

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2016 roku w Pisz

na rozprawie

sprawy z powództwa D. L. (1)

przeciwko małoletniej G. L. zastąpionej przez przedstawicielkę ustawową D. L. (2)

o obniżenie alimentów

oddala powództwo.

Sygn. akt III RC 322/15

UZASADNIENIE

D. L. (1) wystąpił o obniżenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 2 września 2013 roku w sprawie VI RC 1061/13 na rzecz małoletniej G. L. z kwoty po 450 złotych miesięcznie do kwoty po 200 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu podniósł, że od 1 lipca 2009 roku do 30 czerwca 2015 roku zatrudniony był w Jednostce Wojskowej (...) jako żołnierz zawodowy. Z uwagi na stan swojego zdrowia, zmuszony był zakończyć służbę. Od 18 grudnia 2015 roku zarejestrowany jest jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku przez okres trzech miesięcy.

Powód podniósł nadto, że pozostaje w związku nieformalnym, z którego posiada małoletniego syna. Mieszkają razem. Lokal, który zajmują, stanowi własność powoda. Powód pozostaje na utrzymaniu swojej partnerki, która pokrywa koszty jego żywienia, ubioru, wszelkie koszty utrzymania ich małoletniego syna, dokonuje wszelkich opłat, spłaca kredyt powoda, opłaca alimenty zasądzone od powoda na rzecz małoletniej pozwanej, pokrywa koszty podróży powoda do P. celem odwiedzenia małoletniej pozwanej, jak i koszty odwiezienia małoletniej z domu ojca do domu matki.

Powód wskazał, że obecnie nie jest w stanie spełniać ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego w kwocie po 400 zł miesięcznie. Jest w stanie płacić maksymalnie 200 zł miesięcznie. Dodał, że w miarę możliwości pomaga córce w formie zakupu odzieży i artykułów szkolnych.

Małoletnia G. L., zastąpiona przez przedstawicielkę ustawową D. L. (2), w odpowiedzi na pozew, wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podniosła, że po zakończeniu pracy w wojsku powód pracował za granicą, zaś obecnie pracuje w branży gastronomicznej w O.. Z kolei matka małoletniej pozwanej nigdzie nie pracuje. Zarejestrowana jest jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Zajmuje się domem i wychowaniem dzieci. Pozostaje

w związku nieformalnym, z którego posiada syna F. w wieku dwóch lat. Jej partner zatrudniony jest w firmie (...) w P. na stanowisku stolarza-lakiernika za wynagrodzeniem w kwocie 1 860 zł brutto miesięcznie.

Sąd ustalił, co następuje:

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 2 września 2013 roku, wydanym w sprawie VI RC 1061/13, rozwiązał przez rozwód małżeństwo D. L. (2) i D. L. (1), zawarte 20 września 2008 roku w O..

Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron, G. L., urodzoną (...), powierzył obojgu rodzicom, ustalając miejsce zamieszkania dziecka przy matce.

Sąd zobowiązał obydwoje rodziców do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletniej G. L. i z tego tytułu zasądził od D. L. (1) na rzecz małoletniej córki alimenty w kwocie po 450 złotych miesięcznie, płatne do rąk matki małoletniej z góry do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa k. 5v, odpis skrócony aktu urodzenia małoletniej G. L. k. 6 oraz wyrok z dnia 02.09.2013r. k. 134-34v akt sprawy VI RC 1061/13 Sądu Okręgowego w Olsztynie)

Małoletnia G. L. miała wówczas niespełna 6 lat. Uczęszczała do zerówki. Była zdrowym dzieckiem.

Rodzice małoletniej nadal mieszkali razem w stanowiącym odrębną nieruchomość lokalu mieszkalnym nr (...), położonym w budynku nr (...) przy ulicy (...) w O., który to lokal wchodził w skład ich majątku wspólnego, przy czym obydwoje pozostawali w nowych związkach nieformalnych.

D. L. (2) miała 27 lat i średnie wykształcenie. Zarejestrowana była jako osoba bezrobotna. W sezonie wyjeżdżała w celach zarobkowych do Niemiec.

D. L. (1) miał 26 lat i średnie wykształcenie. Zatrudniony był w Jednostce Wojskowej nr (...) w O. jako żołnierz zawodowy. Otrzymywał wynagrodzenie za pracę w wysokości około 2 400 zł netto miesięcznie.

(dowód: wywiad środowiskowy k. 29-31, zeznania D. L. (2) k. 32-32v, zeznania D. L. (1) k. 32v akt sprawy VI RC 1061/13 Sądu Okręgowego w Olsztynie)

W dniu 28 listopada 2013 roku D. L. (2) i D. L. (1) przed notariuszem dokonali umownego podziału majątku wspólnego, w skład którego wchodziły ruchomości i wskazany wyżej lokal mieszkalny, o łącznej wartości 85 000 złotych. Lokal mieszkalny wraz z kilkoma ruchomościami przypadł D. L. (1). Pozostałe ruchomości otrzymała D. L. (2). D. L. (1) został zobowiązany do zapłaty na rzecz byłej żony do dnia 28 stycznia 2014 roku kwoty 40 000 złotych z tytułu dokonanego podziału majątku wspólnego oraz do spłacenia całej wierzytelności Skarbu Państwa – Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w kwocie 8 515,10 zł, zabezpieczonej hipoteką ustanowioną na przedmiotowym lokalu mieszkalnym.

W celu uregulowania powyższych zobowiązań D. L. (1) w dniu 10 grudnia 2013 roku zaciągnął w (...) S.A. kredyt na kwotę 60 000 zł. Umowa zawarta została na okres 20 lat. Spłata kredytu następuje w systemie ratalnym, w kwocie około 341 złotych miesięcznie.

(dowód: umowa o podział majątku wspólnego z dnia 28.11.2013r. k. 20-22; umowa kredytu z dnia 10.12.2013r. k. 13-19; zeznania powoda k. 86,88; zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej k. 86v,88)

Obecnie małoletnia G. L. ma 8 i pół roku. Uczęszcza do II klasy szkoły podstawowej. W szkole jada obiady, finansowane przez opiekę społeczną. Jest zdrowym dzieckiem.

Matka małoletniej, D. L. (2), ma 29 lat. Nie posiada zawodu. Nigdzie nie pracuje. Zarejestrowana jest jako osoba bezrobotna.

D. L. (2) pozostaje w nieformalnym związku z A. W., z którego posiada syna F. W. w wieku niespełna dwóch lat. Mieszkają razem w P., w lokalu należącym do A. W.. Prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. A. W. zatrudniony jest w T. w P. na stanowisku stolarza-lakiernika za wynagrodzeniem w kwocie 1 860 złotych brutto miesięcznie.

Kwotę 40 000 złotych uzyskaną z tytułu podziału majątku wspólnego, D. L. (2) wydała na wyprawkę dla dziecka i na bieżące utrzymanie.

(dowód: zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w P. k. 62; umowa o pracę A. W. k. 63; zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej k. 86v,88)

D. L. (1) ma 28 lat. Nie posiada zawodu. Po odbyciu tygodniowych ćwiczeń na poliginie w pierwszej połowie 2014 roku zmienił się psychicznie. Podjął leczenie ambulatoryjnie u psychologa, później u psychiatry. W okresie od 18 czerwca 2014 roku do 31 lipca 2014 roku był hospitalizowany na Oddziale O. Szpitala (...) w W., gdzie zdiagnozowano u niego epizod ciężkiej depresji z objawami psychotycznymi. Do domu został wypisany w wyrównanym stanie psychicznym z zaleceniem kontynuacji leczenia w warunkach ambulatoryjnych. Od 25 sierpnia 2014 roku leczy się w (...) Szpitala (...) w W., gdzie stwierdzono, że z powodu choroby psychicznej jest niezdolny do pracy w wojsku. Z uwagi na powyższe D. L. (1) wypowiedział umowę o pracę i od dnia 31 czerwca 2015 roku nie pracuje w Jednostce Wojskowej w O.. Przyjmuje stałe leki, których koszt wynosi 50 złotych miesięcznie.

Po odejściu z wojska D. L. (1) utrzymywał się z oszczędności i odprawy w kwocie 7 000 złotych. W sierpniu 2015 roku wyjechał do Anglii w poszukiwaniu pracy, wrócił do kraju po 11 dniach. W październiku 2015 roku przez okres 21 dni przebywał w celach zarobkowych w Niemczech. Pomagał wówczas bratu przy remoncie i zarobił 2 000 złotych. W okresie od 18 listopada 2015 roku do 2 lutego 2016 roku zarejestrowany był jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Od dnia 3 lutego 2016 roku odbywa staż w restauracji (...) w O., na który został skierowany przez urząd pracy. Z tego tytułu otrzymuje stypendium w wysokości 997,40 zł brutto miesięcznie. Staż ten będzie odbywał do końca lipca 2016 roku, a następnie ma zostać zatrudniony na okres trzech miesięcy. Decyzją z 9 lutego 2016 roku Starosta P. przyznał D. L. (1) prawo do zasiłku dla bezrobotnych od dnia 3 lutego 2016 roku w kwocie 831,10 zł brutto miesięcznie w okresie pierwszych 90 dni oraz w kwocie 652,60 zł brutto miesięcznie w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku, przy czym wypłata zasiłku została wstrzymana z powodu nabycia przez D. L. (1) prawa do stypendium w okresie odbywania stażu.

D. L. (1) pozostaje w związku nieformalnym z K. B., z którą posiada syna M. L. w wieku 8 miesięcy. Mieszkają razem w lokalu mieszkalnym należącym do D. L. (1). Prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. K. B. zatrudniona jest w Jednostce Wojskowej w O. na stanowisku kucharza, za wynagrodzeniem w kwocie 2 400 złotych netto miesięcznie. Obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim i pobiera zasiłek w wysokości 80% pensji.

D. L. (1) co miesiąc ponosi koszty utrzymania mieszkania, na które składają się: 461,74 zł – czynsz, około 95 zł – energia elektryczna.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 9; historia choroby k. 47-49; zaświadczenie lekarskie k. 51; zawiadomienie o wysokości opłat za mieszkanie k. 82; faktura VAT za energię elektryczną k. 71; decyzja o przyznaniu prawa do stypendium k. 67; decyzja o przyznaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych k. 66; decyzja o wstrzymaniu wypłaty zasiłku dla bezrobotnych k. 65; zeznania powoda k. 86,88)

Oprócz alimentów, D. L. (1) w miarę możliwości pomaga córce w formie zakupu odzieży i artykułów szkolnych

(dowód: faktury k. 12, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 38, 41, 42, 43, 44, 70, 83; zeznania powoda k. 86v,88;)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów, a w szczególności zeznań stron, a także dokumentów złożonych przez strony. Sąd dał wiarę w całości dowodom z dokumentów, zaś dowodom z zeznań stron w zakresie wyżej opisanym. Strony w większości wykazały swoją sytuację przedstawionymi dokumentami.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego, w tym podwyższenia, obniżenia lub uchylenia alimentów.

Przez zmianę stosunków rozumie się zmianę usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zmianę możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, istotne zwiększenie lub zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Rozstrzygnięcie oparte na podstawie art. 138 kro polega na porównaniu stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmianie.

Zadaniem Sądu w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy po zasądzeniu alimentów w dniu 2 września 2013 roku w sprawie VI RC 1061/13, nastąpiła istotna zmiana okoliczności w zakresie sytuacji rodzinnej, osobistej i zarobkowej zobowiązanego oraz w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, uzasadniająca zmianę dotychczasowej wysokości alimentów. Dlatego też Sąd przede wszystkim porównał, po pierwsze, jak kształtowały się usprawiedliwione potrzeby małoletniej pozwanej w dacie poprzedniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego, a jak w czasie orzekania w niniejszej sprawie, a po wtóre - porównał możliwości zarobkowe i majątkowe powoda we wskazanych wyżej okresach.

Nie budzi wątpliwości, że obowiązek alimentacyjny powoda D. L. (1) względem małoletniej pozwanej G. L. istnieje w dalszym ciągu. Rodzice zobowiązani są bowiem do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci, które nie są jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie i nie posiadają własnego majątku, z którego dochody wystarczałyby na całkowite pokrycie jego kosztów utrzymania lub wychowania (art. 133 § 1 kro). Powód nie wnosił zresztą o uchylenie alimentów, a jedynie o ich obniżenie.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro).

Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumie się takie potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiednio do wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Zgodnie z art. 96 kro, rodzice są obowiązani troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Stosownie do tej dyrektywy rodzice są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych i kulturalnych, także środki wychowania i kształcenia według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku.

Przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane, lecz także zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Od daty zasądzenia alimentów na rzecz małoletniej G. L. upłynęły ponad 2 lata. Powód nie wykazał, aby zmniejszyły się usprawiedliwione potrzeby związane z utrzymaniem i wychowaniem małoletniej pozwanej. G. L. rozpoczęła obowiązek szkolny, co wiąże się z szeregiem wydatków, zwłaszcza na początku roku szkolnego. Należy wskazać, że wraz z dorastaniem i przede wszystkim kształceniem, usprawiedliwione potrzeby dziecka co do zasady wzrastają. Matka małoletniej nie jest w stanie sama sprostać ciągle rosnącym wydatkom związanym z utrzymaniem i wychowaniem dziecka.

D. L. (2) jest nadal osobą bezrobotną, jednakże oprócz małoletniej pozwanej ma ona na utrzymaniu także dziecko z obecnego związku, które nie uczęszcza jeszcze do przedszkola i z racji wieku wymaga stałej opieki. Konieczność sprawowania stałej opieki nad małoletnim synem powoduje, że ma ona znacznie ograniczone możliwości podjęcia pracy zarobkowej.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że rodzice nie są zobowiązani do zaspokajania finansowych potrzeb dziecka w częściach równych. Zgodnie z treścią art. 135 § 2 kro, wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub części, na osobistych

staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Małoletnia pozwana znajduje się pod bezpośrednią opieką matki, która sama czyni starania o jej rozwój umysłowy i fizyczny, co wiąże się z nakładem osobistej pracy wychowawczej. Powód w ostatnim czasie bardzo rzadko kontaktuje się z córką. W tej sytuacji ciężar finansowy utrzymania dziecka powinien spoczywać przede wszystkim na powodzie.

Faktem jest, że powód oprócz małoletniej pozwanej ma na utrzymaniu także dziecko z obecnego związku oraz, że aktualnie nie ma stałej pacy. Odbywa staż, z którego to tytułu otrzymuje stypendium w wysokości 997,40 zł brutto miesięcznie. Należy jednak podkreślić, że sytuacja ta jest wynikiem dobrowolnego zrezygnowania przez powoda z pracy w wojsku. Bezsparnie powód przeżył epizod poważnej depresji, w związku z czym pozostaje pod kontrolą lekarza psychiatry i przyjmuje stałe leki. Powód nie ma jednak orzeczonej niezdolności do pracy. Przyjmując, że z uwagi na stan zdrowia nie może on być żołnierzem zawodowym, to ma on możliwości świadczenia innej pracy. Ponadto, po zrezygnowaniu z pracy w wojsku, powód był zarejestrowany jako osoba bezrobotna, a podstawowym warunkiem bycia bezrobotnym, jest zdolność i gotowość do pracy. Stwierdzić zatem należy, że powód ma możliwości zarobkowe i przy dołożeniu należytej staranności jest w stanie osiągać dochody, które pozwolą mu spełniać obowiązek alimentacyjny wobec małoletniej pozwanej. Z pewnością nie stoi temu na przeszkodzie wiek czy stan zdrowia powoda, który nie został uznany za niezdolnego do pracy.

Małoletnia pozwana nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Z racji wieku zdana jest wyłącznie na pomoc swoich rodziców. To na rodzicach ciąży obowiązek dostarczenia jej środków utrzymania i wychowania. Wyłącznie od ich woli i możliwości zależy dalszy rozwój małoletniej.

Biorąc powyższe na uwadze należy wskazać, że nie nastąpiła taka zmiana, która uzasadniałaby obniżenie alimentów zasądzonych od powoda na rzecz małoletniej pozwanej. Porównując sytuację powoda w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty z sytuacją obecną stwierdzić należy, że poza dobrowolną rezygnacją z pracy w wojsku i urodzeniem się dziecka z obecnego związku, nie pojawiły się żadne inne nowe okoliczności, które uzasadniałyby obniżenie alimentów zasądzonych od powoda na rzecz małoletniej pozwanej. Powód podejmując konkretne decyzje życiowe, w tym decyzję o kolejnym dziecku, czy decyzję o rezygnacji z pracy, nie mając gwarancji znalezienia innego stałego zatrudnienia i w dalszej kolejności możliwości poniesienia kosztów utrzymania siebie, dzieci, mieszkania, winien mieć na uwadze, że ma na utrzymaniu dziecko ze związku małżeńskiego, któremu również musi zapewnić utrzymanie.

Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonanie obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 stycznia 2000r. w sprawie I CKN 1077/99, LEX nr 51637).

Mając na uwadze powyższe, uznając, że powód dysponuje możliwościami zarobkowania na poziomie pozwalającym czynić zadość dotychczasowemu obowiązkowi alimentacyjnemu względem małoletniej pozwanej, Sąd, na podstawie powołanych na wstępie przepisów, powództwo oddalił.